Súd:	Okresný súd Žilina
Spisová značka:	CA-11C/55/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5322201348
Dátum vydania rozhodnutia:	04. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Adriana Pytliaková Dr.
ECLI:	ECLI:SK:OSZA:2023:5322201348.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina sudkyňou JUDr. Adrianou Pytliakovou, PhD. v právnej veci žalobcov: 1/ U. G., D.. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX, XXX XX D. N., 2/ O. G., D.. XX.X.XXXX, bytom S. XXX, XXX XX D. N., 3/ M. G., D.. X.X.XXXX, bytom S. XXX, XXX XX D. N., 4/ O.. S. G., D.. XX.X.XXXX, bytom S. XXX, XXX XX D. N., zastúpení Mgr. Michal Mozolík, advokát, Palárikova 1449, 022 01 Čadca, proti žalovaným: 1/ M. Z. Z., D.. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX D. N. XXX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík, s.r.o., so sídlom Potočná 2835/1A, 022 01 Čadca, 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zast. JUDr. Baltazár Mucska, advokát, so sídlom Vajnorská 55, 831 03 Bratislava, o zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy 65.000,- € s prísl, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní v 1/ a 2/ rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 1/ rade 25.000,- €, a to v lehote do 15 dní po právoplatnosti rozsudku spoločne a nerozdielne s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaní v 1/ a 2/ rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v rade 2/ 25.000,- €, a to v lehote do 15 dní dní po právoplatnosti rozsudku spoločne a nerozdielne s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalovaní v 1/ a 2/ rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v rade 3/ 10.000,- €, a to v lehote do 15 dní po právoplatnosti spoločne a nerozdielne s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IV. Žalovaní v 1/ a 2/ rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 4/ rade 5.000,- €, a to v lehote do 15 dní po právoplatnosti rozsudku spoločne a nerozdielne s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

V. Súd žalobcom v 1/ až 4/ rade priznáva vo vzťahu k žalovaným v rade 1/, 2/ náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného a o výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia v 1/ až 4/ rade žalobným návrhom zo dňa 19.5.2022 domáhali sa vo vzťahu k žalovaným v rade 1/, 2/ , a to žalobca v rade 1/ náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 €, žalobkyňa v rade 2/ vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 €, žalobca v rade 3/ vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 € , žalobkyňa v rade 4/ vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/ náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 €. Žalobný návrh odôvodnili tým, že pri dopravnej nehode dňa XX.X.XXXX P. XX.XX C.. v obci F. bola usmrtená G. G., ktorá bola dcérou

žalobcu v rade 1/ a žalobkyne v rade 2/, sestrou žalobcu v rade 3/ a maloletej žalobkyne v rade 4/. Z dôvodu usmrtenia G. G. pri dopravnej nehode následkom prevádzky motorového vozidla S. B. X, I.: Y., ktoré vozidlo viedol v čase dopravnej nehody žalovaný v rade 1/, vznikol žalobcom nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej výška bola stanovená na základe súdnej praxe a obzvlášť mimoriadnej intenzity neoprávneného zásahu do práva osobnosti - práva na súkromný a rodinný život žalobcov. Za uvedený skutok bolo proti žalovanému vedené trestné stíhanie a tento bol trestným rozkazom Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/84/2021-454 zo dňa 29.10.2021 právoplatne odsúdený. Opravným uznesením bol doplnený výrok o náhrade škody u žalobcov, ktorí boli odkázaní na civilný proces. Usmrtnenie poškodenej G. G. bolo spôsobené prevádzkou motorového vozidla, ktoré viedol odsúdený - žalovaný v rade 1/ M. Z. Z. a ktoré bolo v čase spáchania skutku povinne zmluvne poistené zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na základe poistnej zmluvy č. 36119019184 v poisťovni - žalovanej v rade 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group. Na základe tejto skutočnosti vzniká žalobcom podľa § 15 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov priamy nárok na náhradu škody voči žalovanej poisťovni. Poistná udalosť bola žalovanej v rade 2/ nahlásená oznámením škodovej udalosti zo dňa 29.5.2020.

2. Uvedenou dopravnou nehodou, ktorú spôsobil M. Z. Z. bol vykonaný neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti - práva na súkromný a rodinný život žalobcov, ktoré právo je chránené § 11, 13 Občianskeho zákonníka a zahŕňa ochranu vzťahov a väzieb v rodine. Smrť poškodenej G. G. znamená pre žalobcov obrovskú psychickú bolesť a citovú stratu. Žalobcovia vnímajú predmetnú udalosť veľmi tragicky a emotívne, najmä preto, že poškodená G. G. prišla o život tragickým spôsobom, a to dopravnou nehodou. Jej smrťou stratili žalobcovia sociálne, morálne a citové puto, ktoré bolo medzi nimi vytvorené. Predmetnou dopravnou nehodou došlo k nenávratnej deštrukcii väzieb súkromného života žalobcov a tieto následky zásahu nie je možné odstrániť len morálnou satisfakciou, pretože žiadna nie je postačujúca, aby zmiernila ujmu, ktorú utrpeli a vyplnila prázdne miesto po strate milovanej dcéry a sestry. Ujma vzniknutá dopravnou nehodou je neodstrániteľná a objektívne závažná z pohľadu ktorejkoľvek fyzickej osoby, obzvlášť strata dieťaťa rodičmi, teda ak rodičia prežijú v dôsledku násilnej smrti dieťa je asi najbolestivejšia a spôsobuje najväčšie psychické a emočné útrapy. Poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy môže u žalobcov prispieť k zmierneniu stavu, je prejavom slušnosti a spravodlivosti, aj keď nemôže odčiniť dopad tejto tragickej udalosti. Žalobcovia majú za to, že primeraným zadosťučinením za túto tragickú udalosť je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy je potrebné prihliadnuť na to, že tragická smrť dieťaťa a zároveň súrodenca je pre pozostalých - žalobcov mimoriadnym zásahom do ich osobnostných práv a v tejto súvislosti je potrebné zohľadniť, ako sa žalobcovia so smrťou ich dcéry a sestry vyrovnali, a aké dôsledky spôsobilo násilné pretrhnutie väzeib vo vnútri ich rodiny. Je nepochybné, že žiadne finančné plnenie nedokáže zmierniť trápenie a žiaľ osôb dotknutých smrťou im blízkeho človeka a akákoľvek uplatnená výška náhrady škody nemôže ani zďaleka pokryť skutočnú citovú ujmu, ktorá žalobcom vznikla. Medzi fyzickými osobami existujú vzájomné sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, pričom porušením práva na život jednej z nich môže dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromie a rodinný život fyzickej osoby. Podľa žalobcov nemajetková ujma sa podľa aktuálnej ustálenej judikatúry odškodňuje poisťovňou poškodenému z PZP a poškodený má podľa § 15 zákona o PZP priamy nárok voči poisťovni. V tejto súvislosti žalobcovia poukazujú najmä na kazuistiku v obdobných prípadoch náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou blízkej osoby (Krajský súd v Banskej Bystrici 12Co465/2014 - 3x33.500 €, Krajský súd v Trnave 11Co/116/2013 - 33.000 €, Krajský súd v Trnave 24Co/479/2012 - 25.000 €, Krajský súd v Trnave 9Co/423/2012 - 1x20.000 € + 2x30.000 €, Krajský súd v Žiline 8Co/264/2013 - 1x23.000 €, 1x20.000 €, 2x10.000 €, Najvyšší súd Sr 1Cdo/117/2017, 8Cdo/124/2017, 7Cdo/170/2016).

3. Žalobcovia zaslali prostredníctvom svojho právneho zástupcu žalovanej v 2/ rade pred podaním tejto žaloby uplatnenie priameho nároku na náhradu škody voči poisťovni škodcu zo dňa 11.1.2021 ako predžalobnú výzvu na uplatnenie a vymoženie nemajetkovej ujmy pre žalobcov vo výške 65.000 € za účelom mimosúdneho vysporiadania ich nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaná v 2/ rade na uplatnenie nároku nereagovala, zaplatila iba náhradu škody na zdraví žalobcovi v 3/ rade v sume 983 €. Na základe takto uvedených skutočností navrhli žalobcovi žalobnému návrhu vyhovieť.

4. K žalobe vyjadril sa žalovaný v 2/ rade podaním zo dňa 8.6.2022. Uplatnený nárok neuznal v celom rozsahu. Zároveň vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k uplatnenému nároku. Samotní žalobcovia odkazujú na stanoviská súdov o existencii pasívne vecnej legitimácie žalobcu a uplatnený nárok voči poisťovateľovi tak celkom zjavne vnímajú ako náhradu škody. Žalovaný v 2/ rade nijako do práv žalobcov nezasiahol a tak je možné voči nemu uplatniť len nárok na náhradu škody, kedy je nutné aplikovať premlčacie doby tak ako je to pri uplatnení nároku na náhradu škody. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka upravuje všeobecnú dĺžku premlčacej lehoty, ktorá platí vo všetkých prípadoch, keď zákon pre jednotlivé práva neurčuje osobitnú premlčaciu dobu. K dopravnej nehode došlo 18.5.2020 a tento moment je potrebné vyhodnotiť ako zásah do práv žalobcov. K podaniu žaloby na súd došlo 19.5.2022, teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Pokiaľ sa týka kritérií pre stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcovia si môžu uplatniť v zásade akúkoľvek výšku. Musia svoj nárok dôsledne odôvodniť a preukázať. Súdna prax prijala zásadné kritériá rozhodujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, a to intenzita vzťahu žalobcov so zomrelou, vek zomrelej a pozostalých, ako aj existenčná závislosť na nebohej, morálne zadosťučinenie na strane pôvodcu žalovaného v 1/ rade, kedy je potrebné zohľadniť najmä postoj žalovaného, dopad udalostí do sféry pôvodcu, majetkové pomery pôvodcu. Z podanej žaloby podľa žalovaného v 2/ rade nebola dostatočne preukázaná citová väzba, pretože žalobcovia na jednej strane uvádzajú individuálne prežívanie, avšak na druhej strane si uplatňujú paušálnu sumu podľa stupňa príbuzenstva. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy v peniazoch je potrebné sa zamerať aj na samotný dopad škodovej udalosti do psychickej sféry na strane pôvodcu zásahu, jeho postoj k samotnej dopravnej nehode, úmysel, resp. forma a miera zavinenia, trestný postih, snaha o nápravu, oľutovanie, ospravedlnenie sa. V kontexte s ustanovením § 13 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že finančná náhrada je až posledným spôsobom náhrady v prípadoch, ak nepostačuje morálne zadosťučinenie, ktorým je najmä ospravedlnenie alebo samotné prejednanie veci a odsúdenie osoby, ktorá zásah spôsobila. Náhrada v peniazoch tvorí aj historicky len nadstavbu morálneho zadosťučinenia, v žiadnom prípade nesmie slúžiť ako majetkový prospech toho, komu sa do práv zasiahlo. Pre priznanie samotnej nemajetkovej ujmy sú rozhodujúce pomery pôvodcu zásahu žalovaného v 1/ rade, ako aj osoby, ktorá do práv žalobcov zasiahla a pretrhla vzťah medzi žalobcami a nebohou nezvratným zásahom.

5. Žalovaný v 1/ rade podaním zo dňa 14.6.2022 vyjadril sa k žalobe. Potvrdil, že bol právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/84/2021 zo dňa 29.10.2021 v súvislosti s dopravnou nehodou zo dňa 18.5.2020. Dopravnú nehodu ako poistnú udalosť oznámil poisťovni (žalovanému v 2/ rade). Žalovaný v 1/ rade poukázal na listy adresované žalovanému v 2/ rade zo dňa 6.8.2020, 19.10.2021, 11.1.2021, 15.3.2021, 22.4.2021, 4.1.2022, 27.4.2022. Očakával, že žalovaný v 2/ rade nároky žalobcov uspokojí tak, aby títo nemuseli podávať žalobu v civilnom konaní. Tvrdil, že poškodený je oprávnený uplatniť si svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. V tejto súvislosti spomenul rozsudok Súdneho dvora vo veci C. C-22/12 z 24.10.2013, ktorý rieši otázku zodpovednosti poisťovne. Pokiaľ žalobcovia v 1/ až 4/ rade dožadujú sa voči žalovanému v rade 1/ náhrady nemajetkovej ujmy túto ujmu v zmysle § 4 ods. 2, 4 zákona č. 381/2001 Z.z. kryje poistenie zodpovednosti za škodu tak, že žalovaná poisťovňa je povinná nahradiť žalobcom v 1/ až 4/ rade túto ujmu vo výške, v akej bude v konaní vykonaným dokazovaním preukázaná, pričom treba brať do úvahy aj majektové pomery vinníka. Sumu 65.000 € nie je schopný žalobcom v 1/ až 4/ rade zaplatiť vzhľadom na jeho majetkové pomery. Sumu neuznáva v celom rozsahu. Od skončenia strednej škody je evidovaný na úrade práce, nevlastní žiaden hnuteľný ani nehnuteľný majetok. Je toho názoru, že súdom určenú výšku nemajetkovej ujmy by mal v celom rozsahu zaplatiť žalobcom v 1/ až 4/ rade žalovaný v 2/ rade, u ktorého bolo vozidlo poistené. Zároveň oľutoval, čo sa stalo, súcití so žalobcami v 1/ až 4/ rade, čo už vyjadril aj v trestnom konaní. Tiež je toho názoru, že súd by mal pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy prihliadnuť aj na skutočnosť, že zvodidlo vniklo do vnútra vozidla, ktoré viedol, cez predné okno a vyšlo cez zadné pravé okno vozdila, nebolo inštalované pred dopravnou nehodou v súlade s technickými podmienkami výrobcu TPV 167/SK/2007, kedy s účinnosťou od 3.7.2007 mali byť zvodidlá montované tak, aby bol začiatok a koniec zvodidiel zapustený do zeme. S účinnosťou od 5.4.2011 vydalo Ministerstvo dopravy výstavby a regionálneho rozvoja SR odporúčanie používať predmetné oceľové zvodidlá podľa TPV 167/SK/2007. Začiatok a koniec zvodidla musí byť vždy doplnený výškovým nábehom so zapustením do zeme. Toto konštatuje aj znalec W.. L.. A. G., A.. vo svojom znaleckom posudku č. 11/2020. V doplnku č. 1 k tomuto znaleckému posudku znalec konštatuje, že v prípade, ak by boli zvodidlá osadené správne predmetná dopravná nehoda by nemala za následok závažnejšie poranenia pasažierov vozidla S..

6. Žalobcovia v rámci doplnenia žaloby predložili správu diagnostiku maloletej G. G. zo Základnej škody D. N., ktorú poškodená navštevovala. Patrila v škole k výborným žiakom, na vyučovanie sa pripravovala pravidelne, dosahovala veľmi dobré výsledky. Od 5.triedy bola na vysvedčení vyznamenaná, na základe výborného prospechu bola prijatá na Hotelovú akadémiu v Ž. V. S. Č.. V kolektíve bola veľmi obľúbená, dobrosrdečná, milá, komunikatívna. Vymeškané hodiny mala vždy ospravedlnené. Angažovala sa v aktivitách mimo školy, aktívne pracovala v krúžku Mladých hasičov. Obom rodičom robila radosť, mali s ňou preto mimoriadne dobrý vrúcny vzťah. Vzhľadom na povahové črty mala veľmi dobré vzťahy so súrodencami. Jej strata všetkých mimoriadne tvrdo zasiahla, zanechala ťažkú a trvalú nenapraviteľnú psychickú traumu. Žalobcovia v 1/, 2/ rade od doby, kedy došlo ku tragédii usmrteniu ich dcéry trpia psychosomatickými zdravotnými ťažkosťami v dôsledku extrémne negatívne psychickej traume spojenej s usmrtením dcéry. Žalobcovi v rade 1/ od tragédie píska v hlave doposiaľ, má strach z prác, ktoré dovtedy bežne vykonával. Vyskytuje sa u neho zvýšený krvný tlak, rovnako obvodný lekár ho odoslal na vyšetrenie k špecialistovi pre podozrenie na cukrovku. Žalobkyňa v 2/ rade bola hospitalizovaná v nemocnici, pretrvávajú u nej psychické traumy, objavili sa poruchy rovnováhy, ktoré vyústili do nevyhnutných hospitalizácií. Bol jej diagnostikovaný periférny vestibulárny syndróm, ktorý recidivuje a tiež trpí stredne ťažkou gastritídou. Žalobca v 3/ rade v dôsledku tragédie nebol schopný dokončiť ani kurz autoškoly na vodičské oprávnenie. Úplne sa uzavrel do seba, ťažko si hľadá prácu. Skoro vôbec nekomunikuje so svojimi rodičmi. Sú medzi nimi napätá vzťahy, často odchádza z domu a vracia sa neskoro v noci. Žalobkyňa v 4/ rade taktiež trpí psychickou ujmou zo straty staršej sestry, čo sa prejavilo na zhoršení prospechu v škole, pretože G. jej veľmi pomáhala pri učení, keďže bola výbornou žiačkou.

7. Žalovaný v 1/ rade vyjadril sa k doplneniu žaloby s tým, že uznáva, že strata dcéry a sestry pre žalobcov je veľmi citeľná, ako aj nemôže sa vyjadrovať k otázkam zdravotného stavu. Žalobcov zaťažuje povinnosť tvrdenia a povinnosť dokazovania.

8. Žalobcovia v rámci repliky zo dňa 8.9.2022 uviedli, že žaloba žalobcov bola podaná riadne a včas v zákonom stanovenej lehote 18.5.2022 doručením do elektronickej schránky Okresného súdu Čadca. Tvrdenie žalovanej 2/, že žalobcovia si uplatňujú paušálnu sumu podľa stupňa príbuzenstvanie je správne. Uplatnený nárok uplatňujú žalobcovia podľa svojej citovej väzby s prihliadnutím na špecifické osobné pomery a vzťah k nebohej poškodenej. Nízky vek nebohej neznižuje nijakým spôsobom psychickú citovú ujmu žalobcom, naoapk vyvolalo nenapraviteľnú a ťažkú psychickú ujmu, traumu, ktorá pramení v citových väzbách. Strata najbližších členov rodiny, ozbvlášť strata dieťaťa je najmä pre rodičov, ktorí prežijú svoje dieťa aj v psychologickej praxi považovaná za jednu z najaťažších tráum, ako aj pre iné blízke osoby, najmä z okruhu najbližších členov rodiny v bežnej rodine v užšom chápaní. Pri prirodzenom behu vecí v ľudskom živote je bežné, že deti prežijú svojich rodičov, nie naopak. Taktiež nie je možné konštatovať, že by pozostalí žalobcovia mohli byť morálne uspokojení v podobe odsúdenia páchateľa za trestný čin alebo poskytnutia ospravedlnenia vzhľadom okolnosti a závažnosti následku. Žalobcovia si uplatňujú primeranú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je spôsobilá aspoň sčasti zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu. Zároveň nepredstavuje žiaden priestor pre obohacovanie sa žalobcov, ale primerané a spravodlivé zadosťučinenie pre pozostalých žalobcov. Vzhľadom na špecifické konkrétne okolnosti prípadu nie je možné považovať odsúdenie pôvodcu zásahu alebo ospravedlnenie za dostatočnú formu satisfakcie. Ide o jeden z najťažších zásahov do práva na ochranu osobnosti, na súkromný a rodinný život, aj keď nie je možné odstrániť psychickú a citovú traumu, ktorú žalobcovia nepochybne utrpeli. V tomto smere poukazujú na rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co/45/2021 zo dňa 30.11.2021, uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/253/2021 zo dňa 31.3.2022. Uplatnený nárok je dôvodne uplatnený voči obom žalovaným, i keď voči každému zo žalovaných na inom právnom základe. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy je primeraná s prihliadnutím na pomery oboch žalovaných, ktorých zodpovednosť je právne vymedzená v petite žaloby. Priznaná náhrada nie je prostriedkom bezdôvodného obohatenia a nie je ani likvidačná. Aktuálny stav pomerov žalovaného v 1/ rade nie je rozhodujúci a do úvahy je potrebné vziať aj potencionalitu jeho schopností a najmä závažnosť následku neoprávneného zásahu. Je nepochybné, že došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov, najmä do práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Obrana žalovanej v 2/ rade zahŕňa odkaz na selektívne vybrané rozhodnutia, ktoré však nie sú ustálenou rozhodovacou praxou a nie sú aplikovateľné pre odlišnosť okolností, nie je možné akceptovať ju ako dôvodnú a náležitú. Vo vzťahu k vyjadreniam žalovaného v 1/ rade je nepochybné, že tento oznámil dopravnú nehodu ako poistnú

udalosť v zákonnej lehote poisťovni, žalovanej v 2/ rade. Táto odmietla plniť na nemajetkovú ujmu, hoci bola na to písomne vyzvaná s náležitým odôvodnením a je jej známa rozhodovacia činnosť súdov v obdobých veciach. Odmietnutie plnenia zo strany žalovanej 2/ bolo konkludentné , keď na písomnú výzvu žalobcov na plnenie náhrady nemajetkovej ujmy ani nereagovala. Postup poisťovne v obdobných prípadoch preto nie je možné považovať za v súlade s dobrými mravmi. Žalovaná v 2/ rade zodpovedá za plnenie uplatneného nároku osobitne a samostatne v plnej výške popri žalovanom v 1/ rade. Polemika žalovaného o ďalších príčinách a zodpovednosti za smrť nebohej poškodenej sú právne bez významu. Zodpovednosť bola vyriešená právoplatne v trestnom konaní.

9. Žalovaná v 2/ rade vyjadrila sa podaním zo dňa 28.10.22. Apriori uviedla, že uplatnený nárok neuznáva v celom rozsahu. Považuje ho za neodôvodnený a nepreukázaný. Súdna prax prijala zásadné kritériá, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Tieto sa rozdeľujú na kritériá na strane žalobcov, kedy ide najmä o intenzitu vzťahu žalobcov so zomrelou, vek zomrelej a pozostalých, ako aj existenčná závislosť na nebohej, morálne zadosťučinenie na strane pôvodcu zásahu žalovaného 1/, kedy je potrebné zohľadniť postoj žalovaného (ľútosť, náhradu škody, ospravedlnenie), dopad udalostí do sféry pôvodcu, majetkové pomery pôvodcu. K preskúmaniu okolností a priebehu nehody, ako aj k zisteniu dopadu udalostí do sféry pôvodcu navrhol žalovaný 2/ vykonať výsluch žalovaného v 1/ rade. Naďalej žalovaná v 2/ rade poukázala na nedostatočne preukázanú citovú väzbu vo vzťahu k uplatňovanému nároku, nakoľko nestačí iba predpoklad existencie tejto väzby. Taktiež okruh oprávnených subjektov nemožno automaticky odvodzovať z titulu blízkej osoby, ale je potrebné skúmať blízkosť vzájomného vzťahu. Základným princípom nemajetkovej ujmy a jej odškodnenia v peniazoch je princíp primeranosť náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá je spôsobilá aspoň sčasti zmierniť dôsledky neoprávneného zásahu a umožňuje, aby výška náhrady na jednej strane nevytvárala priestor pre obohacovanie sa , ale na druhej strane umožňovala spravodlivé zadosťučinenie pozostalých. Je nesporné, že súd prihliada aj na to, či pozostalí neboli morálne uspokojení v podobe odsúdenia páchateľa za strestný čin alebo poskytnutím ospravedlnenia. Základným princípom nemajetkovej ujmy a jej odškodnenia v peniazoch je princíp primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcovia podaním zo dňa 15.6.2022 doplnili svoju žalobu, k čomu žalovaná v 2/ rade zaujíma stanovisko s tým, že žalobcovia nepreukázali mimoškolské aktivity u poškodenej. Uvádzajú len negatívny následok tragickej nehody , pri ktorej zahynula nebohá maloletá. Zdravotný stav žalobcov žalovaná v 2/ rade nerozporuje , avšak samotná skutočnosť, že im bolo diagnostikované ochorenie nepreukazuje priamy dopad tragickej nehody na ich zdravotný stav. Taktiež nie je absolútne nič nezvyčajné na postupnom zhoršení sa známok u žalobkyne v 4/ rade. Je štandardné s prihliadnutím na zvyšujúci sa vek žiaka, ako aj rok školskej dochádzky, že dochádza k zvýšenej náročnosti učiva, nárokov, ktoré sú kladené na žiaka. Ani výpis známok svedčí maximálne o priemerných vzdelávacích výsledkoch maloletej žalobkyne. Jej slabšie vzdelávacie výsledky boli už v období pred nehodou. Zohľadniť treba taktiež fakt, že v predmetnom období po nehode bol vzdelávací proces na školách pozmenený z prezenčnej formy na dištančnú, čo malo rozhodne nezanedbateľný vplyv na hodnotenie vedomostí žiakov. Uplatnená výška nemajetkovej ujmy je neprimerane vysoká a nekorešponduje okolosťami prípadu.

10. Žalovaný v 1/ rade z opatrnosti taktiež vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku žalobcov a pripojil sa k argumentom uvádzaným vo vyjadreniach žalovaného v 2/ rade.

11. Súd v konaní vykonal dôkaz výsluchom žalobcu v 1/ rade. Ako otec nebohej dcéry poukázal na silný zásah do osobnostného práva , pretože s dcérou mal veľmi blízky vzťah. Celá rodina fungovali ako súdržná bunka. Vzťah bol až nadštandardný. V čase, kedy došlo k tejto udalosti nebohá G. navštevovala 9.ročník základnej školy. Bola prijatá na 2 stredné školy, a to Hotelovú akadémiu S. Ž. V. S. Č.. Bola samostatným človekom, veľmi doma pomáhala, pripravovala sa do školy až nad rámec toho, čo mala. Často ju rodičia museli brzdiť. Bola veľmi obľúbená v rodine, v kolektíve, spolu lyžovali, venovala sa aj hudbe, hre na hudobné nástroje. Otec ju učil hrať na heligónke. Potom nastúpila do umeleckej školy , chcela hrať na husle, aj tieto dostala, venovala sa tomu. Bola veľmi obľúbená medzi kamarátmi, s ktorými sa stretávala, medzi rovesníkmi, aj medzi mladšími. Veľmi pomáhala maloletej S. s učivom, pretože v škole bola slabšia. V súčasnom období S. je v 8.ročníku základnej školy, prepadla z matematiky a fyziky. Žalobca v 1/ rade poukázal na to, že trpí nespavosťou, užíva lexaurin, stále mu píska v ušiach, má v sebe pocit strachu o deti a manželku, pokiaľ nie sú doma. Nezaspí skôr. V rodine sa snažia byť ešte vzájomne si nápomocní, súdržnejší. Pracuje ako traktorista, ošetrovateľ oviec na F. W. Z. N.. Vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade chcel uviesť len toľko, že keď sa stretli, povedal mu, že „prepáčte“, iný prejav z jeho strany nebol. S rodinou býva v rodinnom dome, kde má každé dieťa svoju

vlastnú izbu. Neustále sa vracal k nebohej G., k jej nadanosti a hre na hudobných nástrojoch. Hrala v školskom zbore na heligónke. Často hrávala so žalobcom v 1/ rade, naposledy na švagrovej svadbe. Navštevovala aj hasičský krúžok, asi 3 roky. Chodieva na súťaže, získala rôzne ocenenia. Bola veľmi súťaživá, zúčastňovala sa matematických olympiád, rada behávala. S rodinou sa často stretávali pri veľkých udalostiach. Žalobcova sestra z H. má chatu pod skanzenom, kde sa stretávali. Od tej udalosti sa mu trasú nohy, cíti nestabilitu, nepúšťa si rádio, aby si nepripomenul piesne, ktoré dcéra mala rada. Koľkokrát sám sedí v tichu, často máva takéto stavy úzkosti. Je si vedomý toho, že k zmene nedôjde a smútok v ňom pretrváva. Ospravedlnenie žalovaného v 1/ rade považuje za dosť mizerné, aj keď už nepomôže. Žalovaný uhradil náklady na pomník vo výške 5.000 € , s ponukou prišiel on sám. Pokiaľ sa týka uloženého trestu v trestnom konaní nezdá sa mu dostatočný, ale v konečnom dôsledku nepomôže prinavrátiť predošlý stav. Nárok na náhradu škody bol uplatnený aj v trestnom konaní. Prostriedky by použil na zmiernenie bolestivých následkov, manželkinu liečbu. Vo vzťahu ku skutku, ktorého sa dopustil žalovaný v rade 1/ na záver uviedol, že do neprehľadnej zákruty rýchlosťou 100 km sa môže rútiť iba samovrah.

12. Žalobkyňa v 2/ rade, matka nebohej G. nevedela opísať slovami stupeň utrpenia, ktorý prežíva. Neustále v priebehu výpovede plakala. Tvrdila, že je to veľmi ťažké pre ňu každé ráno začínať deň odznova. Zhoršil sa jej zdravotný stav, smútok je čoraz väčší. Pred udalosťou bola úplne v poriadku. V súčasnom období má neurologické problémy zo stresu. Niekedy leží aj 3-4 dni. Lieky užíva pravidelne, chodieva k neurológovi MUDr. B. S. P.. Mladšia dcéra je taktiež na tom veľmi zle. Má detskú izbu tak, že musí prejsť cez izbu nebohej sestry, kde ostalo všetko nedotknuté. Hudobné nástroje, klavír, vždy to vyvoláva pocit úzkosti a strachu. Sú veľká rodina, samotná žalobkyňa v 2/ rade pochádza so 7 súrodencov, všetci sú veľmi súdržní, stretávajú sa spoločne, je ich okolo 30, na rodinných oslavách. Dokážu sa zabaviť, nikto by neuveril tomu, že bez alkoholu. Ten sa v rodine nepožíva. Doteraz sa súrodenci striedajú , príbuzní u žalobkyne v 2/ rade, majú plný dom, aby tento stav nešťastia dokázali lepšie zvládnuť. Dcéra S. prepadla z dvoch predmetov, chce sa ísť ďalej učiť za cukrárku, určite zhoršenie prospechu bolo spôsobené aj stratou sestry. Začala hrať na gitare, chodí do umeleckej školy v Z. N.. Pokiaľ sa týka syna , žalobcu v 3/ rade ten je málo komunikatívny po udalosti, nechce sa vyrozprávať z toho, čo ho trápi. Každý v rodine si svojím spôsobom znáša toto utrpenie, psychológa nenavštívili. Celý deň, keď je žalobkyňa v 2/ rade doma, stará sa o domácnosť, navarí, pretože dcéra sa stravuje doma, syn M. už pracuje, ale býva s rodičmi v spoločnej domácnosti. Vo voľnom čase háčkuje, maľuje, starajú sa spoločne o záhradu, ktorú majú veľkú, taktiež aj o hydinu. Každý deň je na cintoríne. Dá sa povedať, že tam má druhý svet. Nebohá G. bola slniečkom v rodine a dá sa povedať v živote neskutočne chýba. Pocity a emócie sa u žalobkyne stupňujú. Vzťah S. V. G. bol veľmi dobrý, súrodenecký, ozaj sesterský. Mávali spolu beuty večery, kedy sa maľovali, G. ju doučovala do školy, často spievali na celý dom. S. je veľmi smutná, utiahnutá po tom ako k tejto tragédii došlo. Pokiaľ sa týka správania žalovaného v 1/ rade sám navrhol, že dá urobiť pomník. Ospravedlnil sa, bolo to na cintoríne v deň pohrebu. Z jeho strany žalobkyňa v 2/ rade očakávala viac, než len nejaký prejav súcitu. Bolo to dosť chladné. Vo vzťahu k výške , ktorú požadujú žalobcovia titulom finančnej náhrady uviedla, že cena ľudského života sa vyčísliť nedá.

13. Žalobca v 3/ rade , brat nebohej G. pracuje na družstve spolu s otcom, je vyučený kuchár. Vzťah so sestrou mal veľmi dobrý, súrodenecký, všetko si vzájomne hovorili a v súčasnom období vzťah s S. je ešte silnejší. Zaujíma sa o ňu viac, dá sa povedať, že sa o ňu bojí, dáva na ňu pozor, keď niekam ide. Uviedol, že je veľmi uzavretý. Pridržiava sa toho, čo uviedli jeho rodičia vo svojom výsluchu. Potvrdil, že ako rodina sú veľmi súdržní. Rodičom sa snaží byť oporou, urobiť im lepšiu náladu, keď je to možné. Vodičské oprávnenie urobil minulý rok vo februári. So žalovaným v rade 1/ občas sa stretne, majú spoločnú partiu, ale už to nie je kamarátsky vzťah. Uviedol, že vozil sa viackrát so žalovaným v 1/ rade aj pred udalosťou, ktorá sa stala. Jazda žalovaného niekedy bola rýchla, chcel sa ukázať, že je držiteľom vodičského oprávnenia. So žalovaným v rade 1/ o dopravnej nehode sa nikdy nerozprával. Už sa nechcel k ničomu žalobca v 3/ rade vyjadrovať.

14. Žalovaný v 1/ rade v rámci výsluchu uviedol, že pokiaľ sa týka ospravedlnenia, resp. jeho reakcie hneď po nešťastnej udalosti, ktorú spôsobil, toto nebolo úmyselné. Nedokáže sa žalobcom pozrieť do očí a je mu to strašne ľúto. Nemal odvahu adresovať im ospravedlnenie. Je pravdou, že suma 5.000 z jeho strany bola poskytnutá na pomník nebohej G.. Je mu nepríjemné, resp. nevie, akým spôsobom by mal jednať so žalobcami, pokiaľ sa týka finančného zadosťučinenia, či je to málo alebo veľa. Pracuje ako montér fotovoltických panelov od 1.6.2023 v rodinnej firme sesternicinho muža. Býva s rodičmi v

spoločnej domácnosti, otec pracuje na živnosť, vykonáva stavebné práce, matka poberá opatrovateľský príspevok na brata. Má iba jedného súrodenca, ktorý je zdravotne postihnutý. Pracuje mimo miesta bydliska v F.. Keď príde domov stretáva sa aj so žalobcom v 3/ rade v spoločnej partii. Podľa žalovaného tento tragickú udalosť znáša veľmi ťažko. Žalovaný v 1/ rade ukončil 4-ročné štúdium s maturitou v G. D. O. - O.. Nemá zdravotné problémy, obmedzenia vo svojom živote. Všetky podklady pre poisťovňu predložil v stanovených lehotách.

15. Právny zástupca žalobcov na záver zotrvával na podanom návrhu v celom rozsahu v zmysle predložených dôkazov, predovšetkým vo vzťahu k vykonanému výsluchu žalobcov.

16. Právna zástupkyňa žalovaného v 1/ rade poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, z ktorej vyplýva, že poistenie a zodpovednosti kryje nároky pozostalých a náhradu nemajetkovej ujmy. Vykonané dokazovanie výsluchom samotných žalobcov nepreukázalo výškou tak ako si ju uplatňujú v žalobnom návrhu. V celom rozsahu by mala byť uhradená žalovanou v 2/ rade. Súd by mal pri rozhodovaní brať do úvahy postoj žalovaného, oľutovanie skutku, rovnako vykonanie trestu, ktorý mu bol uložený, ako aj tú skutočnosť, že sám od seba uhradil žalobcom sumu 5.000 €.

17. Právny zástupca žalovanej v 2/ rade odkázal na svoje predošlé vyjadrenia a neunesenie dôkazného bremena žalobcov ako napríklad to, že žalobca v 1/ rade užíva lexaurin, bloček z lekárne o tom, že takýto liek si zakúpil, dôkaz nebol predložený, taktiež vykreslenie citových rodinných väzieb v širšom kruhu, preukázané fotkami, inou formou záznamu. Ďalej súdna prax špeciálne Krajského súdu v Žiline vo všeobecnosti priznávajú rádovo nižšie sumy nemajetkovej ujmy v závislosti práve od unesenia dôkazného bremena. Mal za to, že ak slovenský právny poriadok neupravuje právnym predpisom spôsob, akým možno konkrétne stanoviť jednotlivé sumy nemajetkovej ujmy, treba využiť zákon o obetiach trestných činov subsidiárne a pripodobniť odškodnenie v intenciách tohto zákona, o čom vlastne sa aj vyjadril Najvyšší súd SR v uznesení zo dňa 30.9.2013 sp. zn. 6MCdo/15/2012. Navrhol žalobu zamietnuť v celom rozsahu a priznať náhradu trov konania žalovaným.

18. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s trestným rozkazom Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/84/2021 zo dňa 29.10.2021 v spojení s opravným uznesením zo dňa 20.4.2022. Zistil, že žalovaný v 1/ rade bol uznaný vinným na tom skutkovom základe, že dňa 18.5.2020 viedol v obci F. po ceste III. triedy v uzavretej obci, kde je povolená maximálna rýchlosť 50 km/hod. osobné motorové vozidlo zn. S. B., rýchlosťou približne 95 km/hod., kde prechádzanie tiahlej ľavotočivej zákruty v dôsledku prekročenej povolenej rýchlosti a nesprávneho vyhodnotenia situácie v cestnej premávke v protismernom jazdnom pruhu nezvládol riadenie , s vozidlom prešiel náhle smerom ku pravej krajnici, kde prednou pravou časťou narazil do zvodidla, ktorého časť prenikla cez predné okno dovnútra vozidla a následne cez zadné pravé okno z vozidla, pravou časťou vozidlo narazilo do oplotenia rodinného domu, čím spôsobil G. G. zranenia, ktorým na mieste podľahla. Inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania, za čom bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu 3 roky. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 3 roky. Opravným uznesením súd poškodených U. G., O. G., M. G. V. O.. S. G. odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

19. Právny zástupca žalobcov listom zo dňa 11.1.2021 uplatnil u žalovaného v 2/ rade priamo nárok na náhradu škody voči poisťovni žalovaného v 1/ rade a to nemajetkovej ujmy z dôvodu usmrtenia poškodenej G. G. pozostalým a škody na zdraví z dôvodu zranenia poškodeného M. G., a to vo výške u U. G. 25.000 €, O. G. 25.000 €, M. G. 10.000 € a mal. S. G. 5.000 € a titulom náhrady nemajetkovej ujmy a titulom náhrady škody na zdraví u poškodeného M. G. v sume 983 €.

20. Žalobcovia v konaní predložili ako dôkaz uznesenie P. A. Č., odbor kriminálnej polície zo dňa 24.6.2020, ktorý Č.: P.-XXX/X-S.-Y.-XXXX, ktorým bolo vznesené obvinenie vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade.

21. Z oznámenia škodovej udalosti poisteným 29.5.2020 súd zistil, že žalovaný v 1/ rade oznámil žalovanému v 2/ rade poistnú udalosť zo dňa 18.5.2020, nakoľko mal uzatvorenú poistnú zmluvu č. 36119019184 so žalovaným v 2/ rade. Prílohu tvorilo uplatnenie nároku na náhradu škody žalobcov v 1/ až 4/ rade.

22. Dňa 4.1.2021 žalobcovia ako poškodení pripojili sa k trestnému konaniu a uplatnili nárok na náhradu škody už v prípravnom konaní vedenom pred P. A. Č. Č.: P.-XXX/X-S.-Y.-XXXX, kde si uplatnili titulom neoprávneného zásahu do osobnostného práva v dôsledku trestného činu žalovaného v rade 1/ vo výške U. G. 25.000 €, O. G. 25.000 €, M. G. (brat poškodenej G. G.) 10.000 €, O.. S. G. (sestra poškodenej G. G.) 5.000 €.

23. Žalovaný v rade 1/ predložil súdu oznámenie adresované žalovanému v 2/ rade zo dňa 6.8.2020, 19.10.2020, 11.1.2021, 15.3.2021, 22.4.2021 a 4.1.2022, ktorým priebežne žalovaného v 2/ rade informoval o priebehu a výsledku prípravného konania a taktiež konania vedeného na súde s oznámením, že žalobcovia v 1/ až 4/ rade sa pripojili s nárokom na náhradu škody v trestnom konaní s očakávaním, že žalovaný v 2/ rade nároky žalobcov uspokojí, aby títo nemuseli podávať žalobu v civilnom konaní. Poukázal na § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v znení neskorších zmien a doplnkov, podľa ktorého náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi.

24. Súd v rámci vykonávania dôkazov oboznámil sa aj so správou Základnej školy s materskou školou D. N. zo dňa 31.5.2022 ohľadom neb. G. G., ktorá patrila v škole k výborným žiakom, na vyučovanie sa pripravovala pravidelne, dosahovala veľmi dobré výsledky. Na základe výborného prospechu bola prijatá na Hotelovú akadémiu v Ž. V. S. Č.. Angažovala sa i v aktivitách mimo školy, v krúžku Mladých hasičov.

25. Súd sa oboznámil aj s prepúšťacou správou žalobkyne v 2/ rade O. G. z neurologického oddelenia G. D. Z. A. S. Č., ktorá bola hospitalizovaná od 14.4.2022 do 16.4.2022, od 27.4.2022 do 29.4.2022 s tým, že bola privezená cestou RZP (rýchla zdravotná pomoc) pre závrat pri opakovanom vracaní. S uvedeným záverom periférny vestibulárny syndróm.

26. Žalobcovia v konaní predložili výpis známok mal. S. G. za šk. rok 2019/2020, kde priemer známok dosahoval hodnotenie „dobrá“ (3) a následne výpis známok v školskom roku 2021/2022, kde v hlavných predmetoch slovenský jazyk a literatúry, anglický jazy, nemecký jazyk, matematika, fyzika hodnotenie je „dostatočné“ (4).

27. Na základe lekárskeho nálezu O.. A. A. žalobkyňa v 2/ rade absolvovala magnetickú rezonanciu 2.8.2022 v dôsledku ložiska nepravidelného tvaru.

28. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka - fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka - fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka - pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka - výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka - pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka - právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

29. Za právne irelevantné súd považoval tvrdenia žalovaného v 2/ rade o premlčaní nároku žalobcov na náhradu škody v súdenej veci vychádzajúc z tej skutočnosti, že k poistnej udalosti došlo 18.5.2020. Z potvrdenia o elektronickom doručení podania (čl. 31) vyplýva dátum a čas prijatia žalobného návrhu

18.5.2022, 19.57 hod., z čoho vyplýva, že žalobný návrh bol podaný v rámci plynutia premlčacej lehoty v zmysle § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

30. Žalovaný v 2/ rade namietal aj svoju pasívnu vecnú legitimáciu v spore, nakoľko v danom prípade je preukázaný zásah do osobnostných sfér žalobcov v rade 1/ až 4/ ako fyzických osôb vyvolaný prevádzkou motorového vozidla poistenca žalovaným v 1/ rade. Z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah v rámci náhrady škody sa odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, ktorú v extenzívnom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z., ktorý záver vychádza aj z ustálenej rozhodovacej praxe súdov. V súvislosti s posúdením pasívnej vecnej legitimácie poisťovne v danom prípade žalovanej v 2/ rade súd poukazuje na závery Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí 6Cdo/164/2018 zo dňa 28.2.2019. Predmetom rozhodnutia NS SR ako súd dovolací poukazuje na závery rozsudku Súdneho dvora EUC-22/12 vo veci C. zo dňa 24.10.2013, v ktorom Súdny dvor vyslovil záver, že príslušné ustanovenia smerníc Rady 72/166/ EHS z 24.4.1972 , Rady 84/5/EHS z 30.12.1983, zmenenej a doplnenej Smernicou Európskeho parlametnu a Rady 2005/14/EHS z 11.5.2005 a Rady 90/232/EHS z 14.5.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykonávať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeti usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za ujmu (hmotnú i nehmotnú) upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. V nadväznosti na uvedené súd má nesporne za to, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvilosti s ktorou vznikla zodpovednosť za pôsobenú škodu , a teda z toho vyplýva záver, že aj nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv pozostalých je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. a v danom spore o náhradu takejto ujmy je daná pasívna vecná legitimácia poisťovne vykonávajúcej povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Zmyslom a cieľom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je je pokryť z poistenia náhradu ujmy v najširšom význame slova. Riziko vzniku škôd pri prevádzke dopravných prostriedkov je veľmi vysoké. Nemalo by preto žiadnu logiku obmedzovať poistné plnenie a prenášať ho na plecia osôb, ktoré práve za účelom nepredvídateľných situácií sa nechali, resp. sa nemohli poistiť, a ktoré ani ekonomicky nezvládnu zaplatenie náhrady vzniknutej ujmy. Vzhľadom na uvedené sú potom podľa názoru súdu pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy irelevantné majetkové pomery škodcu, ktorý je pre tieto účely u žalovaného v 2/ rade poistený. Sporná otázka, teda krytie nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd a tzv. pasívna legitimácia bola vyriešená Ústavným súdom SR, a to uznesením sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11. októbra 2016 a následne Najvyšším súdom SR, rozsudkom sp. z. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.7.2017.

31. Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy (§11 Občianskeho zákonníka). V zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov, a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nedzalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy. V občianskom práve platí zásada, že ohrozenie, resp. porušenie čo i len jednej stránky osobnosti človeka, je ohrozením, resp. porušením jeho osobnosti ako celku. Každá fyzická osoba sa môže domáhať náhrady škody, ktorá bola spôsobená neoprávneným zásahom do jej osobnostnej sféry. Predpokladom vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je existencia ujmy porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon, príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním. Za základnú hodnotu osobnosti každej fyzickej osoby, ako je uvedené aj v § 11 Občianskeho zákonníka sa výslovne uvádza život, zdravie a tým i telo (čl. 2 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Listiny základných ľudských práv a slobôd, čl. 2 ods. 2 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd) označované ako práva na telesnú integritu a jej nedotknuteľnosť. Súčasťou práva na súkromný život je aj právo na rodinný život. Zväzok medzi dieťaťom a jeho rodičmi vzniká okamihom narodenia dieťaťa a trvá, aj keď už rodičia s deťmi nežijú. Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové, kultúrne vzťahy vytvorené v

rámci ich súkromného rodinného života, môže porušením práva na život a zdravie jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromný a rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo plne bráni napĺňať naplno jeho citové väzby, to znamená, že trpí citovou emocionálnou ujmou. Ak dôjde k smrti jedného člena z rodinného vzťahu pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a tak isto spoločenského vzťahu s touto blízkou osobou.

32. V zmysle vyššie uvedeného niet pochýb o tom, že uplatnený nárok žalobcov na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia za nemajetkovú ujmu v dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného v 1/ rade do ich práva na súkromie a rodinný život je v jeho základe dôvodný. Pri dopravnej nehode dňa 18.5.2020 o 14.40 hod. v obci F., pri ktorej bola usmrtená G. G., ktorá je dcérou žalobcov v 1/, 2/ rade , sestrou žalobcov v 3/, 4/ rade, a to z dôvodu porušenia právnych povinností žalovaným v 1/ rade pri dopravnej nehode následkom prevádzky motorového vozidla zn. S. B. X, I.: Y., ktoré viedol žalovaný v 1/ rade, za ktoré porušenie právnej povinnosti bol trestným rozkazom Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/84/2021 zo dňa 29.10.2021 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Čadca sp. zn. 2T/84/2021 zo dňa 20.4.2022 právoplatne odsúdený pre prečin usmrtenia spáchaný z nedbanlivosti závažnejším spôsobom spočívajúcim v nezvládnutí riadenia prejdením do protismeru v jazdnom pruhu s rýchlosťou približne 95 km/hod. v uzavretej obci, kde je povolená maximálna rýchlosť 50 km/hod. V uvedenom motorovom vozidle žalovaný v 1/ rade mal spolujazdcov, a to G. G., F. S. a taktiež žalobcu v 3/ rade. Nezodpovedné prevádzkovanie motorového vozidla vyvodzujúc z charakteru jazdy žalovaného v 1/ rade bolo zrejmé ľahkovážnym prístupom k zvládnutiu prevádzky motorového vozidla s takmer plne obsadením osôb, ktoré v dôsledku predvádzania sa žalovaného v 1/ rade utrpeli vážnu ujmu a poškodená G. G. zraneniam na mieste podľahla.

33. Predmetom konania je nárok žalobcov v 1/ až 4/ rade na zaplatenie nemajetkovej ujmy žalobcom v 1/, 2/ rade každému vo výške 25.000 €, žalobcovi v 3/ rade vo výške 10.000 a mal. žalobkyni v 4/ rade vo výške 5.000 €. Žalobcovia žalobu odôvodňovali tým, že dňa 18.5.2020 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zahynula vo vzťahu k žalobcom 1/, 2/ ich dcéra, žalobcom 3/, 4/ sestra. Vinníkom dopravnej nehody bol žalovaný v 1/ rade, teda fyzická osoba, ktorá sa zásahu do integrity osobnosti žalobcov dopustila. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobený protiprávnym konaním žalovaného v 1/ rade , následkom ktorého bolo úmrtie blízkej osoby zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, teda postavenie žalobcov zakladá ich najbližší príbuzenský vzťah. Súd posudzoval osobitné aspekty postavenia žalobcov v rade 1/, 2/ a ich neb. dcéry G. predovšetkým starostlivosťou a vzájomnou pomocou, úzkou citovou väzbou, vekom (15 rokov), vedením spoločnej domácnosti. V tomto prípade zásah predstavovaný smrťou dcéry žalobcov okresný súd videl v mimoriadne významným, veľmi hlbokým a nereparovateľným. G. G. spolu so svojími rodičmi a súrodencami vytvorili silne fungujúcu rodinu. Je možné konštatovať, že takýto vzťah blízkych osôb bol až nadštandardný. Nebohá G.V. bola prijatá na dve stredné školy hotelové v Ž. V. S. Č.. V domácnosti veľmi pomáhala, veľmi zodpovedne sa pripravovala do školy a plnila si školské povinnosti výborne . V rodine bola veľmi obľúbená, ako aj v školskom kolektíve. Venovala sa hudbe, hraniu na hudobných nástrojoch. Žalobca v 1/ rade učil ju hrať na heligónke, pričom neskôr nastúpila aj do umeleckej školy. Chcela hrať aj na husle. Venovala sa aj tejto hre. Vystupovala na rodinných stretnutiach spolu so svojím otcom. Bola veľmi obľúbená medzi kamarátmi, s ktorými sa stretávala a pomáhala nadmieru maloletej dcéry žalobkyni v 4/ rade, ktorá bola s učivom v škole slabšia. Nebohá G. navštevovala Hasičský krúžok (3 roky), chodieval na súťaže, získavala rôzne ocenenia. Bola veľmi súťaživá. Behávala, lyžovala, zúčastňovala sa matematických olympiád. Svojím rodičom, ako aj súrodencom robila radosť a jej strata - smrť otriasla celou rodinou. Žalobca v 1/ rade trpí nespavosťou, užíva lexaurin, stále má pocit strachu o deti a manželku, pokiaľ nie sú doma. Od nešťastnej udalosti sa mu trasú nohy, cíti nestabilitu. Nepúšťa si rádio, aby si nepripomenul piesne, ktorá G. mala rada. Máva stavy úzkosti. Napriek tej skutočnosti, že stav sa nezmení, smútok u neho pretrváva. Pokiaľ sa týka ospravedlnenia žalovaného v 1/ rade toto považoval za dosť slabé, ale v konečnom dôsledku už mu život dcéry neprinavráti. Žalovaný v rade 1/ uhradil náklady na pomník vo výške 5.000 €, pričom s ponukou prišiel sám. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd osobitne vyhodnocoval aspekty dopadu smrti blízkej osoby vo vzťahu ku každému zo žalobcov, ale aj vo vzájomnom kontexte, nakoľko sa jedná o osobu, ktorá bola vo veku, kedy sa išla pripravovať na budúce povolanie, bola veľmi nadaná, aktívna, veľmi obľúbená a z výsluchu blízkych mal súd preukázané, že jej strata spôsobila doživotnú ranu v emotívnych vzťahoch každého zo žalobcov. Tieto skutočnosti výsluchom žalobcov mal súd nesporne preukázané

a ničím nespochybnené. Súd zdôrazňuje, že v tomto prípade žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka by nepostačovala k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane poškodených. Súd pri určení prihliadal na smrteľný následok vzniknutý v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1/ rade, ktorý je nezvratný. Rovnako prihliadal aj na dôsledky, ktoré smrť nebohej Kataríny spôsobila u jej najbližších. Účelom finančného zadosťučinenia je do istnej miery kompenzovať emocionálne útrapy spôsobené smrťou dcéry a sestry a práve s poukazom na tieto okolnosti súd priznal žalobcovi v rade 1/ sumu 25.000 €.

34. Rovnaké aspekty pre priznanie finančného odškodnenia nemajetkovej ujmy súd vyhodnocoval aj u žalobkyne v rade 2/, matky nebohej G., ktorá veľmi ťažko zvládala samotný výsluch pred súdom. Je nesporné, že jej zdravotný stav je zhoršený, o čom svedčia aj lekárske správy predložené v súdenej veci a preukazujúce zhoršenie jej zdravotného stavu po udalosti. Jej pocity a emócie sú čoraz väčšie. „Každé ráno začínam deň odznova." Má neurologické problémy, pričom blokácia vzniká zo stresu. Niekedy leží aj 3-4 dni. Užíva pravidelne lieky , navštevuje odbornú pomoc neurológa. Veľmi jej pomáhajú súrodenci, ako rodina sú súdržní. Stretávajú sa na rodinných oslavách, ktoré prebiehajú bez alkoholu. Súd mal preukázané, že nebohá G. bola veľmi dôležitou osobou v živote celej rodiny, a to nielen rodičov, čo je veľmi prirodzené, ale aj svojich súrodencov, s ktorými mala veľmi blízky vzťah. Venovala sa maloletej S., ktorej prospech v súčasnom období sa zhoršil. Súd o priznaní nemajetkovej ujmy rozhodol v rámci vlastnej úvahy v kontexte ustálenej súdnej praxe s poukazom na citové útrapy spôsobené žalobkyni v 2/ rade, na jej vek, zdravotný stav, v ktorom stres, smútok zo straty dieťaťa spôsobujú nielen psychické, emocionálne, ale aj fyzické útrapy žalobkyne v rade 2/ - matky. Súd priznal žalobkyni v 2/ rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000 €. Súd zdôrazňuje, že tragická smrť zasiahla do života žalobcov zásadným spôsobom a nenávratne popretrhávala doteraz veľmi silné väzby, v dôsledku čoho došlo k strate možnosti realizovať sa a rozvíjať rodinný život so svojou dcérou, sestrou.

35. Vo vzťahu k žalobcovi v 3/ rade súd osobitne vyhodnocoval zásah spôsobený pretrhnutím úzkej citovej väzby s nebohou G.. Z výpovede žalobkyne v 2/ rade vyplynulo, že ich súrodenecký vzťah bol silný. Žalobca v 3/ rade v súčasnom období je málo komunikatívny, dá sa povedať, že sa do seba uzavrel. S nebohou G. si boli veľmi blízki, všetko si vždy hovorili. Ako sám uviedol, je uzavretý. Snaží sa byť oporou svojim rodičom, robiť im lepšiu náladu. Jeho zdravotný stav v súčasnom období je dobrý, neužíva žiadne lieky. Súd zistil, že v prípade žalobcu v 3/ rade a nebohej G. nešlo o bežný dobrý súrodenecký vzťah. Vzhľadom k tomu, akou osobnosťou bola nebohá G. so žalobcom v rámci každodenného kontaktu vzájomného porozumenia, ktoré nemalo charakter bežného dobrého súrodeneckého vzťahu, ale vzťahu založeného na vzájomnom porozumení, dôvere, pomoci a blízkosti (žalobca v 3/ rade bol spolujazdcom pri dopravnej nehode). Súd mal preukázané, že vzťahy medzi žalobcom v 3/ rade nebohou G. boli silnej intenzity, existovala aj reálna možnosť ich rozvíjať. Na pojednávaní žalobcovia, a teda aj žalobca v 3/ rade uviedol podstatné a rozhodujúce tvrdenia na preukázanie dôvodnosti nároku na priznanie nemajetkovej ujmy. Tieto tvrdenia žalovanými neboli popreté, súd ich považoval za nesporné, vyhodnotil ich ako pravdivé a odôvodnil na základe dôkazov v konaní predložených, predovšetkým výsluchom žalobcov a žalovaného v rade 1/. Výšku nemajetkovej ujmy vyjadrernú v peniazoch v prípade žalobcu v 3/ rade vyhodnotil ako primeranú v sume 10.000 €.

36. Vo vzťahu k mal. žalovanej v 4/ rade - sestre nebohej G. súd postupoval pri vyhodnotení dôvodnosti nároku na priznanie nemajetkovej ujmy pri aplikácii rovnakých kritérií. Predovšetkým mal preukázané, že medzi maloletou S. a nebohou G. bol veľmi úprimný citový sesterský vzťah. Ako uviedla žalobkyňa v 2/ rade mávali spolu beauty večery, kedy sa maľovali. Nebohá G. sestre sa venovala aj s prípravou do školy. Často si spievali na celý dom. V súčasnosti maloletá S. je veľmi utiahnutá a smrť sestry hlbokým spôsobom zasiahla jej život vzhľadom na veľmi blízky nadštandardný sesterský vzťah. Súd nesporné skutkové tvrdenia si osvojil ako zistený skutkový stav, z ktorého vychádzal aj v meritórnom rozhodnutí vo vzťahu k žalobkyni v 4/ rade vyhodnotil výšku nemajetkovej ujmy vyjadrenú v sume 5.000 € za primeranú. Pokiaľ žalovaný v 2/ rade poukazoval na tú skutočnosť, že v konaní predkladal rozhodnutia súdov , z ktorých súd nevychádzal, súd zdôrazňuje, že podstatou konečného rozhodnutia boli okolnosti preukázané v súdenej veci a priznanie finančného zadosťučinenia , ktoré je primerané, sa riadilo dvoma v zákone taxatívne stanovenými kritériami, ktorými sú závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Z týchto pri svojom rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd vychádzal.

37. Podľa § 255 ods. 1 CSP - súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP - o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 262 ods. 2 CSP - o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

38. Žalobcovia v konaní boli plne úspešní, súd im priznal právo na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovaným v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom po právoplatnosti rozsudku v lehote 60 dní.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu.

Podľa § 363 C. s. p. v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p. ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 C. s. p. Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C. s. p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C. s. p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená dobrovoľne, je možné navrhnúť výkon rozhodnutia.